

Beleid
Veilig slapen

Inhoud

1. Inleiding	4
2. De slaapkamer	4
2.1 Slaapkamer	4
2.2 Bedden	4
2.2.1 Stretchers	5
2.2.2 Wiegen.....	5
2.3 Binnenklimaat	5
3. Veiligheid in bed	6
3.1 Normale situatie.....	6
3.2 Uitzonderingen	7
3.2.1 Buikligging.....	7
3.2.2 Inbakeren.....	7
3.2.3 Sieraden.....	8
3.2.4 Andere hulpmiddelen tijdens het slapen.....	8
4. Slapen op andere plekken	8
4.1 Slapen in de groepsruimte voor baby's.....	8
4.2 Hulpmiddelen voor slapen in de groepsruimte.....	8
4.2.1 Wiegen.....	9
4.3 Buiten slapen.....	10
4.3.1 Doel van het buiten slapen	10
4.3.2 Voorwaarden voor buiten slapen	10
5. Controles	11
5.1 Controleren slaapkamer	11
5.2 Controleren slapende kinderen	11
Bijbehorende documenten	12

Bijbehorende werkinstructies

[Naar bed brengen en controleren slapende kinderen](#)

[Buiten slapen](#)

[Uitzonderingen veilig slapen](#)

[Gebruik airco](#)

[Ventileren en binnenklimaat](#)

[Controleren buitenlucht](#)

Bijbehorende formulieren[Checklist bedden](#)[Formulier controle slaapkamers](#)[Formulier controle buitenbedjes](#)[Slaaprooster](#)[Brief verklaring uitzondering slaapbeleid](#)[Formulier toestemming ouders buitenslapen](#)**Overige documenten**Proces [Aanvraag extra slaapplaatsen](#)

1. Inleiding

Met het beleid Veilig slapen geeft Kibeo invulling aan haar missie 'Goed verzorgd'. Kibeo doet dit door strenge eisen te stellen aan de wijze waarop kinderen bij Kibeo slapen. Ook de wijze waarop pedagogisch medewerkers met slapende kinderen omgaan zorgt er voor dat kinderen bij Kibeo veilig kunnen slapen. Het beleid is gebaseerd op de nieuwste wetenschappelijke inzichten, zoals deze vertaald zijn naar richtlijnen in het Modelprotocol Veilig slapen in de KOV mei 2020.

Het Beleid Veilig Slapen beschrijft de risico's en de maatregelen die worden genomen om deze te voorkomen. De risico's m.b.t. wiegendood hebben in het bijzonder betrekking op baby's tot 18 maanden.

Vanuit het beleid wordt verwezen naar relevante werkinstructies en formulieren. Tevens is een overzicht opgenomen in het hoofdstuk "bijbehorende documenten".

Uitzonderingen op het beleid worden alleen gemaakt na toestemming van de afdeling Kwaliteit. Afwijkende afspraken worden vastgelegd in een aanvullende plaatsingsovereenkomst.

2. De slaapkamer

Kibeo zorgt voor een zo veilig en gezond mogelijke slaapomgeving. De maatregelen die genomen worden hieronder omschreven. Deze maatregelen zijn verder uitgewerkt in de bijbehorende werkinstructies.

2.1 Slaapkamer

De slaapkamer is een ruimte die opgeruimd en overzichtelijk is. Dit betekent dat de slaapkamer niet als opbergruimte of speelruimte wordt gebruikt. Op de slaapkamer is waar mogelijk toezicht door middel van een kijkglas in de deur. Er wordt gebruik gemaakt van een babyfoon als de slaapkamer niet grenst aan de groepsruimte.

Om kinderen te helpen om in slaap te komen of rustig door te slapen, kan de vestiging via afdeling Facilitair een Numsy bestellen. Dit apparaatje geeft in de slaapkamer rustgevende muziek waardoor kinderen aantoonbaar beter slapen. Op nieuwe locaties behoort de Numsy tot de standaard inventaris.

2.2 Bedden

De kinderen slapen in stapelbedden. Oudere kinderen die al in het bedje kunnen gaan staan slapen beneden in het stapelbed en de jongere kinderen bovenin. Bij stapelbedden met een dakje mogen ook oudere kinderen bovenin slapen.

Vluchtbedden die onder een hoogslaper staan en op de rem zijn gezet mogen voor alle kinderen gebruikt worden. Vluchtbedden waarbij de bovenkant open is mogen alleen gebruikt worden voor kinderen niet nog niet kunnen staan.

Alle bedden voldoen aan het warenwetbesluit kinderbedden en -boxen. Nieuwe bedden worden besteld via een vaste leverancier en alleen aangeschaft als deze aan de nieuwste

normen voldoen. Alle bedden worden jaarlijks door ons gecontroleerd met de checklist bedden.

Zie: [Checklist bedden](#)

2.2.1 Stretchers

Peuters vanaf 2 jaar die niet meer slapen maar 's middags wel even willen rusten mogen dat doen op een stretcher in de slaap- of groepsruimte. De stretcher moet stevig, niet inklapbaar en niet doorgezakt zijn.

Wanneer er bij een peutergroep geen slaapkamer beschikbaar is mogen peuters vanaf 2 jaar in een andere ruimte op stretchers slapen. Er wordt een slaapwacht ingezet. Per kind wordt gemonitord of de slaapkwaliteit voldoende is. Afspraken worden vastgelegd in het pedagogisch plan van de locatie.

2.2.2 Wiegen

Baby's jonger dan 6 maanden die niet of zeer moeilijk slapen onder de normale omstandigheden mogen onder voorwaarden in een wieg op de groep slapen. Wiegen voldoen aan de Europese veiligheidseisen voor huishoudelijk gebruik. Met 'wieg' wordt bedoeld: een bedje met een binnenruimte korter dan 90 cm, dat vast op de vloer staat. Indien de wieg kan schommelen, moet de schommelstand ook uitgezet kunnen worden. Zie verder onder paragraaf 4.2.1.

2.3 Binnenklimaat

Temperatuur

De factor warmtestuwing speelt een waarneembare rol bij baby's die onder het beeld van wiegendood overlijden. Het is van groot belang dat een baby het niet te warm heeft; baby's worden gekleed naar de temperatuur in de ruimte. Een baby die zweet heeft het al gevaarlijk warm.

In slaapkamers waar kinderen jonger dan 18 maanden slapen dient de temperatuur minimaal 15°C en maximaal 18°C te zijn. Als de buitentemperatuur in de zomer boven de 28 graden is, wordt de airco in de slaapkamers op 20 graden afgesteld. Wanneer de temperatuur in een slaapkamer zomers boven de 20 graden komt worden hier geen kinderen onder 18 maanden te slapen gelegd. Er worden maatregelen genomen om de temperatuur te laten dalen. Bij erge warmte, wanneer de vereiste temperatuur in geen enkele slaapkamer kan worden gehaald, worden de jongste kinderen alleen in rompertjes te slapen gelegd. Er wordt een slaapwacht ingesteld (continu toezicht in de slaapkamer zelf) voor de slaapkamers waar kinderen tot 18 maanden slapen. Alleen wanneer het niet mogelijk is om een slaapwacht in te stellen, worden kinderen tot 18 maanden in de groepsruimte te slapen gelegd in de box.

In slaapkamers waar alleen kinderen boven de 18 maanden liggen mag de temperatuur tussen de 15°C en maximaal 25°C ('s zomers) liggen.

Buitentemperatuur	Temperatuur Slaapkamer (regelen met airco)	Kinderen onder 18 mnd.	Kinderen 18 mnd. of ouder	Actie

Onder 28	18 of lager (minimaal 15)	Slaapzakje	Slaapzakje of dekentje	
	18–25	Niet in betreffende slaapruijnte*	Slaapzakje of lakentje/ dekentje	Onderhoud/ reparatie airco
	Boven 25	Niet in betreffende slaapruijnte*	Niet in slaapkamer	Onderhoud/ reparatie airco
28 of hoger	20 of lager	Rompertje en/of (zomer)slaapzakje	Slaapzakje of lakentje	
	20–25	Niet in betreffende slaapruijnte*	Slaapzakje of lakentje of niets	
	Boven 25	Niet in betreffende slaapruijnte*	Niet in slaapkamer	Onderhoud/ reparatie airco
* Wanneer in geen enkele slaapruijnte voor kinderen tot 18 maanden de vereiste temperatuur kan worden gehaald wordt een slaapwacht ingesteld				

Zie: [Gebruik airco](#)

CO² en luchtvochtigheid

De CO²–waarde is maximaal 800 ppm. Het ventilatiesysteem wordt bij nieuwbouw/verbouw op deze waarde ingesteld. De waardes worden bij zowel nieuwbouw als bestaande bouw d.m.v. CO²–meters gecontroleerd. Iedere slaapruijnte heeft een CO²– en temperatuurmeter. Bij twijfel over de CO²–waarde kan tevens bij de staffunctionaris accommodatiebeleid een CO²–meting worden aangevraagd.

Daarnaast wordt ook de luchtvochtigheid in de slaapkamers gecontroleerd. Er zijn geen specifieke wettelijke eisen voor de luchtvochtigheid. Er wordt gestreefd naar waarden tussen 40 en 60%. Bij te hoge luchtvochtigheid wordt extra geventileerd.

Slaapkamers worden doorlopend geventileerd en minimaal een uur per dag gelucht. Lucht ook het beddengoed mee.

Zie: [Ventileren en binnenklimaat](#)

3. Veiligheid in bed

3.1 Normale situatie

Baby's worden altijd op de rug in een bedje te slapen gelegd. Tot minimaal de leeftijd van 18 maanden slapen kinderen in een passende slaapzak. De slaapzak wordt NIET achterstevoren aangedaan. De dikte van de slaapzak is afhankelijk van het seizoen. Zo nodig wordt daarbij

ook een (katoenen) pyjama gebruikt. Baby's die thuis een fopspeen voor het slapen gewend zijn krijgen deze ook op onze kinderdagverblijven.

Oudere kinderen mogen ook onder een lakentje en indien nodig een dekentje slapen.

De bedjes worden opgemaakt met een hoestlakentje en zonder zeiltjes of vochtwerende matrasbeschermers. Voor baby's die veel kwijlen of spugen kan een 100% katoenen molton of een hydrofiel luier onder het hoestlakentje worden gelegd. Bij het naar bed brengen let de pedagogisch medewerker erop dat het kind niet met kledingstukken, sieraden of andere voorwerpen naar bed gaat die een risico vormen voor de veiligheid. Deze voorwerpen worden tijdens het slapen veilig weggeborgen of een afgesproken plaats buiten bereik van de kinderen.

3.2 Uitzonderingen

Het kan voorkomen dat een kind niet onder de normale omstandigheden kan slapen. Over het algemeen heeft dit een medische oorzaak. Het betreft een situatie die niet altijd gewenst en/of mogelijk is, omdat er risico's aan verbonden kunnen zijn. Daarom is het belangrijk op de hoogte te zijn van mogelijke risico's en de maatregelen om deze te beperken. Wij vragen vooraf advies van een arts of deze het medisch verantwoord acht dat het kind met deze uitzondering op de kinderopvang slaapt. Dit gebeurt door middel van een standaardbrief die de ouders aan de huisarts of jeugdverpleegkundige kunnen voorleggen.

Zie: [Brief verklaring uitzondering slaapbeleid](#)

Wij gaan bij deze situaties in eerste instantie uit van een oplossing waarbij het kindje binnen de normale omstandigheden te slapen kan worden gelegd. Het belangrijkste uitgangspunt is in dit geval meer rust en regelmaat en minder prikkels.

Hieronder worden deze situaties beschreven.

3.2.1 Buikligging

Baby's worden niet op de buik te slapen gelegd, ook niet een enkele keer. Een baby op de buik te slapen leggen maakt het risico van wiegedood wel vier tot vijfmaal groter dan gemiddeld. Wanneer de baby zich heeft omgedraaid naar de buik, wordt deze terug op de rug gelegd. Wanneer de baby zelf kan draaien van de buik naar de rug en andersom, en dit regelmatig doet, is het niet meer zinvol deze steeds terug te leggen op de rug.

3.2.2 Inbakeren

Inbakeren hoort niet tot de normale situatie. (Hoofdstuk 3.1) Het kan enige gunstige invloed hebben op baby's die niet goed slapen of veel huilen, met name bij heel jonge baby's tussen 1 en 7 weken oud. (Bron: Nederlands Centrum Jeugdgezondheid) In veel gevallen is het niet de beste oplossing. Ook brengt het risico's met zich mee; het kan de kans op een heupafwijking bevorderen en onveilig zijn. Dit geldt met name voor baby's die kunnen draaien, verkouden zijn of koorts hebben (of er wordt koorts verwacht na een vaccinatie).

Indien na advies van een arts en in overleg met de ouders besloten is dat een bepaalde baby toch ingebakerd wordt, gelden strikte richtlijnen:

- Een baby die niet in goede conditie is, koorts heeft of tot 24 uur daarvoor is ingeënt mag nooit worden ingebakerd.

- Strikte leeftijdsgrenzen zijn van belang: een baby die ouder is dan 6 maanden wordt niet ingebakerd. In overleg met de ouders wordt het inbakeren na de 4e maand afgebouwd.
- Een baby die kan draaien wordt nooit ingebakerd.

3.2.3 Sieraden

Kinderen worden niet met sieraden in bed gelegd. Sieraden kunnen losraken in bed. Het hele sieraad of kleine onderdelen, bijvoorbeeld (van) oorbellen, kunnen terechtkomen in mond, neus of oren en zo voor groot risico zorgen. Daarnaast geven armbandjes en halskettingen een risico op verstikking. Daarom worden kinderen niet met sieraden in bed gelegd.

Uitzondering. Voor het dragen van arm- en enkelbandjes die op basis van religie gedragen worden en die niet uit of af kunnen, moet een aanvullende plaatsingsovereenkomst worden opgesteld. Oorbellen komen hiervoor niet in aanmerking.

3.2.4 Andere hulpmiddelen tijdens het slapen

Onder hulpmiddelen valt alles dat niet standaard tijdens het slapen gebruikt wordt. Hieronder verstaan we ook zeiltjes, speciale matrassen, (wigvormige) kussens, kussenachtige knuffels, materialen om kinderen vast te leggen, etc. Het gebruik hiervan is niet toegestaan.

4. Slapen op andere plekken

De mogelijkheid voor het slapen op andere plaatsen dan de slaapkamer kan nooit een reden zijn om minder slaapkamers beschikbaar te hebben op een locatie!

4.1 Slapen in de groepsruimte voor baby's

Om twee redenen kan tijdelijk een slaapplek gecreëerd worden in de groepsruimte.

- Voor kinderen die moeilijk kunnen inslapen in de slaapkamer, of die de andere kinderen in de slaapkamer voortdurend wakker houden. De afspraken hierover worden vastgelegd in het digitale kinddossier.
- Wanneer de temperatuur in de slaapkamer niet onder de vereiste temperatuur kan worden geregeld én er geen mogelijkheid is voor slaapwacht, dan kunnen baby's ook in de groepsruimte slapen.

4.2 Hulpmiddelen voor slapen in de groepsruimte

Indien aan de voorwaarden genoemd in 4.1 voldaan is, kunnen de volgende hulpmiddelen voor baby's gebruikt worden.

- Een wieg die vast op de vloer staat.
- Een evacuatiebedje, dit is toegestaan op de groep voor baby's die nog niet kunnen gaan staan. Evacuatiebedjes worden alleen op de groep gebruikt wanneer de slaapkamer te warm is en er geen slaapwacht ingesteld kan worden. In de normale omstandigheden is er altijd een evacuatiebedje in de slaapkamer aanwezig om kinderen bij een noodsituatie te kunnen evacueren.

4.2.1 Wiegen

Sommige heel jonge baby's hebben moeite om in een ledikantje op de slaapkamer te slapen. Factoren die hierbij mogelijk een rol spelen zijn:

- De baby lijkt zich veiliger te voelen in een kleinere omsloten ruimte dan in het grotere ledikant
- De baby schrikt snel van andere baby's of oudere kinderen die hard huilen in de slaapkamer
- De baby hoort in de slaapkamer niet de stemmen van de vertrouwde medewerkers.

Deze baby's kunnen tijdelijk in een wieg in de groepsruimte gelegd worden om te slapen, zo kunnen ze gemakkelijker wennen aan de opvang en toch voldoende rust krijgen. Per kindje kan door de mentor, VM en zo nodig IB'er bekeken worden hoe de overgang naar het slapen in de slaapkamer vorm gegeven wordt. Het slapen in de wieg wordt vooraf met de ouders besproken; gedurende de periode dat dit gebeurt worden ouders bij de overdracht en in de portal geïnformeerd hoe het slapen gaat en hoe de gewenning naar de slaapkamer verloopt.

Kaders

Onder een wieg wordt verstaan: een bedje met een lengte van 90 cm of korter, met voldoende ventilatie openingen aan de zijwanden wat vast op de vloer staat. Het besluit bedden en boxen geldt voor bedden met een binnenlengte groter dan 90 cm. Aangezien de wiegjes met een binnenmaat van precies 90 cm geen bedje zijn volgens dit besluit, zijn de normen hieruit niet van toepassing. Voor wiegen is de norm EN 1130 van toepassing. Dit is een Europese norm voor bedjes en wiegjes voor huiselijk gebruik. Er worden uitsluitend wiegen gebruikt die aan deze norm voldoen. In deze norm staat o.a. dat eventuele wielen vergrendeld kunnen worden en een schommelmechanisme geblokkeerd kan worden. Ook mag de wieg niet kantelen als een ouder kind aan de rand trekt.

Voorwaarden voor gebruik

Wiegen worden alleen gebruikt in groepen tot de leeftijd van 24 maanden. Zo wordt voorkomen dat oudere kinderen voorwerpen die risicovol zijn in de wieg gooien.

Het belangrijkste verschil tussen een ledikantje/stapelbedje en een wieg is, dat er aan een wieg geen valbeveiliging zit. Om te voorkomen dat een baby uit de wieg kan vallen worden de volgende maatregelen genomen:

- Alleen baby's jonger dan 6 maanden worden in een wieg gelegd
- Baby's die jonger zijn dan 6 maanden, maar zich al (deels) kunnen omdraaien worden NIET in een wieg gelegd.
- Er is voortdurend toezicht op de slapende baby's.

Voor de overige aspecten van veiligheid gelden dezelfde regels als voor ledikantjes. Ook in een wieg worden de baby's dus op de rug gelegd en niet ingebakerd. Er mag een strak ingestopt lakentje worden gebruikt dat niet hoger dan de borst is opgemaakt. De baby ligt dan met de voeten aan het voeteneinde zodat hij/zij niet onder het lakentje kan raken.

4.3 Buiten slapen

4.3.1 Doel van het buiten slapen

Het eerste doel van het buiten slapen is om jonge kinderen te laten profiteren van de voordelen hiervan: de kinderen vallen gemakkelijker in slaap. Ook slapen ze dieper en langer door.

Het tweede doel ligt in het verlengde van de doelstelling van Wiedewei om met de kinderen zoveel mogelijk buiten te zijn. Door ook het buiten slapen mogelijk te maken kunnen met name de baby's meer tijd per dag doorbrengen in de buitenlucht.

4.3.2 Voorwaarden voor buiten slapen

Door het gebruik van gecertificeerde buitenbedjes, veilige slaapzakken en de juiste plaatsing van de bedjes in de buitenruimte kunnen de kinderen net zo veilig buiten slapen als binnen. Voorwaarden voor aanvraag bedjes, plaatsing en gebruik zijn:

- Er worden enkel gecertificeerde buitenbedjes gebruikt.
- De bedjes worden bij voorkeur zo geplaatst dat ze van binnenuit ook in het zicht staan. Indien dit niet mogelijk worden de bedjes aangrenzend aan de groepsruimte geplaatst.
- Gaas en ventilatieopeningen worden vrij gehouden.
- De buitenruimte waar de bedjes staan, is niet toegankelijk vanaf de openbare weg.
- Het is wenselijk dat er een overkapping is waar de bedjes onder kunnen staan. De ruimte onder de overkapping is dan voorzien van een thermometer en een babyfoon die geschikt is voor buiten. Er zijn haken waar vesten of jassen hangen voor de medewerkers die de controles uitvoeren.
- De kinderen worden te slapen gelegd in 4 seizoenenslaapzakken, aangepast aan de heersende temperatuur. Er worden geen jasjes of mutsen van de kinderen zelf gebruikt.

De omstandigheden buiten en de conditie van de kinderen wordt dagelijks beoordeeld om te bepalen of het veilig is voor de kinderen, of een specifiek kind, om buiten te slapen

- Onder extreme weersomstandigheden slapen de kinderen niet buiten. Dit wordt nader uitgewerkt in de WI Buiten slapen.
- Per locatie en controle wordt gecheckt of de buitenlucht schoon genoeg is.
- Ouders geven schriftelijk toestemming voor het buiten mogen slapen van hun kind. Als ouders op een bepaalde dag niet willen dat hun kind buiten slaapt, kunnen zij dit bij het brengen aangeven. Bijvoorbeeld als hun kind verkouden is of een vaccinatie heeft gehad.
- Het buiten slapen is bedoeld voor de leeftijd tot 18 maanden.
- Nieuwe baby's tot 1 jaar laten we in stapjes wennen aan het buiten slapen. We beginnen met één keer buiten slapen op een dag. Gaat dit goed, kan het verhoogd worden naar twee keer op een dag.
- Ook in een periode van gunstig weer, moet elke baby af en toe binnen slapen om dit niet af te wennen. Zo worden problemen voorkomen op momenten dat er niet buiten

geslapen kan worden en als het kindje 18 maanden is geworden en weer binnen moet slapen.

- Baby's tot 1 jaar slapen niet langer dan 3 uur achtereen buiten.
- Kinderen met neurologische problemen mogen niet buiten slapen. Kinderen met een extreem gevoelige huid of kinderen die duimzuigen slapen niet buiten bij lage temperaturen.

Verder gelden alle afspraken zoals elders in dit beleid omschreven.

5. Controles

5.1 Controleren slaapkamer

Slaapkamers voldoen aan diverse wettelijke eisen zoals onder andere opgenomen in het Bouwbesluit. Dit betreft bijvoorbeeld brandwerendheid en binnenklimaat. De inrichting van de slaapkamers is veilig. Jaarlijks worden de slaapkamers en bedjes gecontroleerd door middel van de RI Veiligheid. De status van elk afzonderlijk bedje wordt daarbij jaarlijks nog gecontroleerd en vastgelegd op de Checklist bedden.

Continu wordt gecontroleerd op de volgende punten:

- De slaapkamer is opgeruimd en wordt niet als opslag gebruikt
- Het beddengoed is nog schoon
- De bedjes vertonen geen mankementen

Zie: [Checklist bedden](#)

5.2 Controleren slapende kinderen

Wanneer kinderen liggen te slapen wordt de situatie in de slaapkamer en bij de buitenbedjes met vaste regelmaat gecontroleerd. Om de controles uit te kunnen voeren hangt op iedere slaapkamer een thermometer en is ook een CO²-meter aanwezig, waarop de CO²-waarde en de luchtvochtigheid zijn af te lezen. Bij buiten slapen is bij er een buitenthermometer bij de bedjes, de kwaliteit van de buitenlucht bij wordt gecheckt via de website [Kaarten | Atlas Leefomgeving](#) Deze kaart wordt ieder uur vernieuwd. Bij zowel binnen als buiten slapen worden nieuwe baby's extra in het oog gehouden tijdens het slapen.

Zie: [Naar bed brengen en controleren slapende kinderen](#)

[Formulier controle buitenbedjes](#)

[Formulier controle slaapkamers](#)

[Controleren buitenlucht](#)

Bijbehorende documenten

Het beleid is verder uitgewerkt in de bijbehorende werkinstructies en formulieren. In dit stuk wordt in de verschillende hoofdstukken al verwezen naar de betreffende documenten. Hieronder een compleet overzicht:

Bijbehorende werkinstructies

[Naar bed brengen en controleren slapende kinderen](#)

[Buiten slapen](#)

[Uitzonderingen veilig slapen](#)

[Gebruik airco](#)

[Ventileren en binnenklimaat](#)

[Controleren buitenlucht](#)

Bijbehorende formulieren

[Checklist bedden](#)

[Formulier controle slaapkamers](#)

[Formulier controle buitenbedjes](#)

[Slaaprooster](#)

[Brief verklaring uitzondering slaapbeleid](#)

[Formulier toestemming ouders buitenslapen](#)

Overige documenten

Proces [Aanvraag extra slaapplaatsen](#)